

МАСОВІ ПРОТЕСТИ РОБІТНИЦТВА ПРОТИ НОВОГО ЗАКОНУ

185,000 ВМІЛЕКОПІВ ПОЧАЛИ СТРАЙК.

Пітсбург, 24 червня. — В одну годину після по-валения сенатом вета президента та прийняття робіт-ничого законопроекту Тефта-Гартлія, організовані в унію робітники почали масову протестаційну акцію. З усіх 400,000 вуглекопів в країні вже майже по-ловина страйкує. В стейті Пенсильванія страйкує 41,000 вуглекопів, у Вест Вирджинії — 35,000, в Кентокі — 30,000, в Алабамі — 21,000, в Ілліной — 20,000, в Теннессі — 10,000, в Огайо — 7,500 і т. д. В наслідок страйку країна тратить майже 40% з 2,000,000 тон пе-ресічної денної продукції вугілля. Це відбивається на всіх інших ділянках індустрії, головно сталінній. Департамент справедливости розглядає можливість застосувати й цим разом безрезультатне рішення Верхов-ного Суду про заборону страйку. В Палаті репрезен-тантів внесено відповідний законопроект, що дав би урядові в цьому напрямку повноваження. Співтворець нового робітничого закону та голова сенатського ро-бітничого комітету, сенатор Тефт, заявив, що хви-лено він був би проти цих заходів. Проти страйку є вже теж можливість застосувати новий закон, хоча ці можливості ще скромні.

НА СЬОГОДНІ ЗАПОВІДЖЕНІ СТРАЙК ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ.

Судно-будівельні робітники дев'яток ярдів Бет-легем Стіл Компані на східному побережжі запо-ві на сьогодні в полудне страйк, після того, як "втра-чено всі надії" домовитися. Страйкуватиме біля 40,000 робітників. Регіональний директор Промисло-вої унії Моряків та корабельбудівельних робітників, заявив, що це тільки "чудо" могло б поладити спір без страйку. Проте, робітники ще останні спро-би домовитися. Спір між підприємством і унією тягнеться вже чотири тижні, змарнованого часу та заходів, бо всі домагання унії були відкинені — заявив директор унії.

ПАЙКУВАННЯ ГАЗОЛИНИ В 12 СТЕЙТАХ.

Шикаго, 24 червня. — Стандарт Ойл Компані Ін-діяни, найбільше підприємство розподілу газоліни на Середньому Заході, повідомило сьогодні про не-формальне введення раціоналізації газоліни в стей-тах Ілліной, Індіана, Канзас, Мішиген, Минесота, Не-браска, Мізурі, Північна і Південна Дакота, Оклаго-ма та Вісконсін. Раціоналізація означає тільки де-яке обмеження в продажі на розподільних пунктах. Інші підприємства, включно з Шел Ойл Компані, Фи-ліпс Петроліум і Тексас Компані повідомили, що вони докищо не мають в плані вводити будьякі об-меження.

НЕМА ПОЗНАК ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕПРЕСІЇ.

Інтересна заява двох спеціалістів в конгресі. Вашингтон, 24 червня. — Спільна конгресова ко-місія, призначена президентом для дослідження післявоєнних економічних відносин в країні, почала сьогодні переслухання в справі зросту цін та можли-востей дальшого повного zatrudнення в країні. Конгрес вислухав опінії двох спеціалістів, Чарлза Е. Вилсона, президента Джeneral Моторс Компані, та С. С. Колта, президента Бенкерс Трост Компані з Нью Йорку. Ці чоловіки представники індустрії і банків-ництва вважають, що докищо немає в країні познач можливості економічної депресії, але вони остеріга-ють перед "радикальною політикою", з метою по-крити нагромаджені під час війни національні довги коштом платників податків. Вони вважають, що ре-дукція довгів повинна йти в парі з редукцією по-датків.

РАДІОПЕРЕДАМ "ГОЛОС АМЕРИКИ" БУДУТЬ ПРОДОВЖЕНІ.

Вашингтон, 24 червня. — Палата репрезентантів ухвалила сьогодні більшістю 272 голосів проти 97 уповажити департамент стейту продовжувати свою інформаційну й культурну радіопрограму, включно з "Голосом Америки" на чужих мовах. Сенатський Бюджетовий Комітет признав на ту ціль 11,500,000 до-ларів на найближчий рік, що починається 1-липня.

СТАСЕН ПРОПОНУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ ЗІ СТАЛІНОМ.

Гарольд Е. Стасен, заповіджений кандидат на президенті при найближчих виборах, пропонує, що-би делегація провідних американців відбула конфе-ренцію в справі атомової енергії безпосередньо зі Сталіном та його Політбюром. На підставі своєї не-давньої розмови зі совєтським диктатором, Стасен ві-рить, що зі Сталіном "можна б домовитися".

АМЕРИКАНЦІ ПЬЮТЬ МЕНШЕ АЛКОГОЛЮ.

Вашингтон, 24 червня. — Іститут Дестильовано-го Алькоголю сьогодні повідомив, що в перших чо-тирьох місяцях цього року американці випили 30% менше горілки, ніж в тому самому часі минулого року.

Генерал Айзенгавер залишає військову службу

ПРИЙНЯВ ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА КОЛУМБІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Вашингтон, 24 червня. — Генерал Армії Дуайт Д. Айзенгавер, шеф Генерального Шта-бу Армії і головнокомандуючий союзницькими збройними силами на західному європей-ському фронті під час війни, прийняв сьогодні пост президента Колумбійського універси-тету. Своє урядування на цьому пості він мав би почати в першій половині наступного року. В офіційному повідомленні департаменту війни сказано: "За згодою президента Злу-чених Держав і секретара департаменту війни, ген. Айзенгавер погодився сьогодні переїхати пост президента Колумбійського університету, що увійде в силу в тому часі, як його зверхники звільнять його від активної служби в Армії. Тому, що це дати не можна перед-бачити з точністю, можливо, що у випадку, як не зайдуть будьякі радикальні зміни в тепе-рішньому положенні, це зможе статися в першій половині 1948 року". Як можливого на-ступника ген. Айзенгавера в Армії передбачується ген. Омара Н. Бредлея, тісного співро-бітника ген. Айзенгавера під час війни та який перебрав управління ветеранами, після за-повнення президента Трумана, що це не матиме впливу на його кар'єру в регулярній армії. Своїх замірів резигнації ген. Айзенгавер не скривав і він переговорював в цій справі з пре-зидентом Труманом та секретарем війни Патерсоном. При цій нагоді підноситься засади ге-нерала Айзенгавера як воєнка та його спосібності як людини. У зв'язку з прийняттям ним такого важливого посту, як президент Колумбійського університету, відновляються знову спекуляції щодо можливостей його кандидатури на президента країни при найближчих виборах.

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ — НАЙБІЛЬША ЗАГРОЗА ДЛЯ СВІТОВОГО МИРА.

РЕЗОЛЮЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ УНІЇ РОБІТНИКІВ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ

Клівленд, 24 червня. — Конвенція Жіночої Родної Унії Робітників Жіночих Одягів (АФП) ухвалила сьогодні резолюцію, якою осуджується закордонна політика Совєтського Союзу, як "найбільшу загрозу для світового мира". На всіх 900 делегатів тільки трьох зле-жидів від голосування, а всі інші заявили за резолюцією. Совєтську політику там осу-джується як "імперіалістичну" та "експансіоністичну". В іншій резолюції Конвенція дома-ється затвердження законопроекту Стретона, на підставі якого Америка прийняла б поза кютою 400,000 європейських скитальників.

ЕКСПЛУАДУВАЛА СОВЕТСЬКА ФАБРИКА АТОМОВОЇ ЕНЕРГІЇ — ТВЕРДИТЬ О. ГОБАРД.

Чіко, Каліф., 24 червня, (ННС). — Отець Бенард Гобард, відомий "деловий свяще-ник", що очолює геологічний відділ університету Санта Клара та який славився своїми до-слідками в добування і вулканів на Алясці і Алевах, твердить, що большевики мали перед-роком фабрику атомової енергії, але не зміли з цим поводитися і фабрика разом з учени-ми та робітниками експлуатувалася. О. Гобард не хотів назвати джерела своїх інформацій, та-ляючи тільки, що вони є цілком достовірні.

КАНАДА ПРИЗНАЛА \$20,000,000 НА ДОПОМОГУ ВІЙСЬКОВОМУ.

Оттава, 24 червня. — Канадський прем'єр Мекензі Кінг повідомив сьогодні, що Ка-нада признає 20,000,000 доларів на допомогу військовій акції в Європі, після розв'язання УНРР. З того 5,000,000 доларів піде до міжнародного фонду допомоги європейським дітям, що його організував при О.Д.

Масове переселення українців до Східної Пруссії

ДОСІ ПЕРЕСЕЛЕНО ВЖЕ 10,000 УКРАЇНЦІВ; СЕНАЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ ЛОНДОНСЬКОГО "ТАЙМС" У.

Лондон, 24 червня. — Варшавський кореспондент Таймсу повідомляє про таємніе переселення українців до Східної Пруссії, на місце виселених з тих провінцій німців. Після війни Східну Пруссию, як відомо, поділено на дві частини; північну з Кеігсбергом прилучено до Польщі і її, після виселення німців, заселено росіянами, а південну частину прилучено до Польщі і її тепер заселяються українцями. Досі там переселено біля 10,000 українців зі за-лишених при Польщі територій на захід від лінії Курзона. У Варшаві визнають, що "пе-реселення українців до Східної Пруссії має за причину їх вороже наставлення до Совєтсько-го Союзу, вдержування ними зв'язку з українськими націоналістами, що діють по совєтсько-му боці кордону, як теж в наслідок їхньої допомоги українським терористам, що є постра-хом південної Польщі". Ньюйорський "Нови Сьвіт", передаючи повідомлення за лондонським Таймсом, стверджує від себе таємничість цілої цієї справи з переселенням. На підставі до-говору між польським і совєтським урядами, мала відбутися зміна польсько-українсько-го населення з обох боків країни. Згідно з урядовими повідомленнями з Польщі на тій підста-ві виселено примусово 483,000 українців і 30,000 білорусів, а до Польщі переселено 1,500,000 поляків зі Совєтського Союзу. Недавно у Варшаві підписано протокол про закінчення це-го переселення, що було примусово і під час якого поповнювано найогидливіші злочини та знущання над населенням. З повідомлення лондонського Таймсу тепер виявляється, що ча-стину українців переселяється теж до Східної Пруссії. Ці вістки покриваються теж з при-ватними повідомленнями, які різними шляхами надходять з окупованої большевиками Схі-дної Європи. Заява польського уряду з черги потверджує вістки про скріплення діяльнос-ти УПА по обох боках лінії Курзона.

ПЕРЕД АНГЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКО-СОВЕТСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ В ПАРИЖІ.

ПОБОВОВАННЯ ПЕРЕД ЧЕРГОВИМИ РОЗБІЖНОСТЯМИ МІЖ ЗАХОДОМ І СХОДОМ

Париж, 24 червня. — В п'ятницю почнеться тут конференція міністрів закордонних справ Великої Британії, Франції і Совєтського Союзу в справі спільного плану для вико-ристання запропонованої секретарем стейту Маршалом американської допомоги для еко-номічної відбудови Європи. Совєтський міністр Молотов прилетить до Парижа в четвер, а ча-стина його делегації вже приїхала. Розмови на цю тему вже були почали міністри Англії і Франції, але їх перервано, заперечивши до участі в них совєтського міністра. Зразу були побоювання, що Совєтський Союз запрошення не прийме, тепер, натомість, видигається нові побоювання, що це запрошення прийнято насамперед з метою саботувати практиче-з здійснення американських пропозицій. Події безпосередньо перед нарадами, виступ міністра Бевина і прем'єра Атлі з постою критикою проти Совєтів, як теж виступ совєтської преси проти американської та британської політики, не створили налто пригрозної атмосфери для парижських розмов, які готові початися відразу в тому самому ворожому дусі між захід-ними демократіями і Совєтським Союзом, що позначувало всі дотеперішні після-воєнні кон-ференції між переможцями. Щодо самої конференції вже вироблено цілий ряд формаль-них пропозицій в справі створення окремих економічних комісій, використання при цьому аналогії О.Д. і т. п. Совєтське становище щодо пропозицій Маршала, за винятком осторож-них і більше негативних, ніж позитивних натяків у совєтській пресі, ще невідоме. Докищо, американський підсекретар стейту для економічних справ, Вільям Л. Клейтон, веде в Лондон наради в економічних справах з прем'єром Атлі та міністром Бевиним.

БЕЗ ПОШАНУВАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ НЕ БУДЕ МИРА.

КОМІТЕТ О.Д. ЗАКІНЧУЄ ПРОЕКТ ХАРТІЇ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Лейк Соксес, Н. Й., 24 червня. — Комітет О.Д. для списання проекту міжнародної хартії людських прав сподіється вже завтра закінчити свою початкову працю. В пропо-нованій декларації м. і. стверджується, що в світі так довго не буде мира, як довго в усіх країнах не будуть респектувати основних людських прав.

УКРАЇНКА-ГЕРОЇНЯ ЗАСУДЖЕНА НА СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКО-БОЛЬШЕ-ВИЦЬКИМ СУДОМ

ЛЮБОМИРА БОГАЧЕВСЬКА БУЛА КОМАНДАН-ТОМ ВИСЬКОВОГО З'ЄДНАННЯ У.П.А.

Пі помічниця Зиновія Дашко засуджена на 15 років тюрми.

Варшава, 24 червня (АП). — Польський військо-вий трибунал засудив сьогодні на смерть Любомиру Богачевську, провідницю українських націоналістів, яку обвинувачувано, що вона командувала військо-вим зєднанням УПА, яка бореться проти комуні-стичного уряду, та що вона вдержувала зв'язок з укра-їнськими організаціями в Чехословаччині. Пі поміч-ницю Зиновію Дашко засуджено на 15 років тюрми.

Ще дві Українки-Героїні зложили своє життя на жертвнику боротьби за волю своєї батьківщини.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ УРЯДОВИЙ ПРОЕКТ БУДЖЕТУ.

Париж, 24 червня. — Французька Національна Асамблея ухвалила сьогодні більшістю 302 голосів проти 241 урядовий проект бюджету, виготовлений під кличем "шаді франки". Робітничі унії, комуністи і навіть частина правих партій були проти бюджету, що — згідно з опінією уряду — має врятувати країну від банкруцтва, не допускаючи до інфляції.

ЧЕРВОНІЙ ТЕРОР В УГОРЩИНІ.

Будапешт, 24 червня. — В Угорщині вже почала-ся передвиборча кампанія, що відразу позначилася большевицьким терором, подібно, як це було на по-чатку року в Польщі. Комуністична партія, захопи-вши владу при допомозі совєтських окупаційних сил, відмовляє всім іншим опозиційним партіям свободи слова і тероризує їх своїми агентами, намага-ми своїх аченок на передвиборчі зібрання і т. п. Со-вєтський уряд вже другий раз відкинув домагання британського уряду в справі колій матеріалів, які виправдували б комуністичний переворот в Мідер-щині.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ "ЧИСТКУ" В РУМУНІ.

Букарешт, 24 червня. — Комуністичний міністер справедливости Л. Патраскану заповів сьогодні нові арешти в країні, покликуючись на "дальші матеріа-ли", які зібрано у зв'язку з "планованим збройним переворотом". Він заявив, що агітацію за цим пе-реворотом вели "агенти Національної Селянської Партії", поширюючи невдоволення серед селянства. Згідно з твердженням провідника цієї партії і бувши-го прем'єра Маню, комуністична влада в Румунії за-арештувала вже в останньому часі понад 1,000 осіб.

СУДИТИМУТЬ "НАЙБІЛЬШ НЕБЕЗПЕЧНУ ЛЮДИНУ В ЄВРОПІ".

Дахау, Німеччина, 24 червня. — Американський військовий трибунал дня 29 липня почне судити був-шого полковника німецьких СС-ів, Отта Схожени, закидаючи йому знущання і вбивства американських полонених. Схожени в 1943 році, на чолі відділу на-раштуєтків, визволив Беніта Мусоліні з рук його про-тивників, після повалення фашистського режиму. А-мериканський прокуратор назвав цього геіштальца "найнебезпечнішою людиною в Європі". Разом з ним судитимуть його дев'ять помічників.

ПЕРША СЕСІЯ НІМЕЦЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ РАДИ.

Франфурт над Майном, 24 червня. — Завтра тут почнеться перша сесія створеної західними союзни-ками Німецької Економічної Ради, що матиме великі законодавчі та ексекютивні повноваження в управлінні залученими економічно американською та британ-ською зонами. В нарадах візьмуть участь понад 50 делегатів з усіх провінцій згаданих двох зон.

ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОР НА СИЦИЛІ.

Рим, 24 червня. — Відомий італійський терорист Сальваторе Діліано заповів і відразу розпочав бо-ротьбу "на життя, або смерть" проти місцевих кому-ністів. Італійський уряд вислав проти нього великі поліційні сили, накладаючи рівночасно 3,000,000 лір нагороди на голову ватажка.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ КПИНИ З О. Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 24 червня. — З нагоди другої річниці підписання чартєру О.Д. по радіостіції цієї організації передаватиметься накручене на грамо-фонних плитах привітання від керівників політики Злучених Держав, Великої Британії, Франції та Ки-таю. Сталін, як голова одної з великих держав, був теж запрошений переслати своє привітання, але він відмовився. Натомість його представник в О.Д. Ар-дрей Громико, зголосився сьогодні, що він хоче таке привітання виголосити.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

ЧИ СТРАЙКИ ЗАРАДА?

Коли страйки, якими „повитано” новий робітничий закон, мають бути хвилевою робітничою демонстрацією і виявом невдоволення з певних точок цього закону, то в цьому не повинен ніхто добачувати нічого злого. Робітництво має повне право до такої маніфестації. Воно теж може змагати до зміни закону, а способи, як до цього законно змагати, усім добре відомі. При найближчих виборах можна „покарати” тих конгресменів і сенаторів, що голосували за „невільничим законом” і вибрати таких, що зараз переведуть зміну. До часу нових виборів буде можна наочно переконатися, яку шкоду наносить цей новий закон зорганізованому робітництву, а треба вірити, що працюючий американський загальний піде проти робітництва, бо тим самим пішов би проти себе самого. Він уже настільки свідомий, що цілком певно не піде за „реакціонерами” і не буде їм помагати робити з американських робітників „невільників”.

Новий робітничий закон, як його розяснюють ці що над ним працювали, має внести „поправки” у відношення між працевлаштувачами і робітниками. Він, як загально думають, має вкоротити диктатуру деяких амбітних і непогамованих юнінських босів, а теж впливи комуністичних агентів. Чи так буде, наразі не знає, бо покаже подальша практика. Можливо, що фабриканти та бізнесовці зараз зачнуть зводити „порахунки” з юніями та їх ослабляти чи навіть пробувати розбивати. Але можливо, що бодай більшість з них набере розуму і використає новий робітничий закон на те, щоб довести до розумного й мирного полагодування спорів, що виринають між працевлаштувачами і робітництвом. У всякому випадку простий розум наказує робітництву поводитись у такий спосіб, щоб широкий загальний населення міг наглядно переконатися, по чій стороні правда. При цьому треба пам'ятати, що широкий загальний думає про загальне добро і з цього боку судить справу, бо ж не хоче й себе кривдити.

Та досвіду не буде, коли в цілому краю зачнуть страйки, що матимуть на цілі змусити конгрес до зміни щойно ухваленого ним робітничого закону. Загалом, що був огричений повною давніх страйків, викликаних самовільно юнінськими диктаторами чи під впливом комуністичної агітації, не дасть себе переконати новими страйками. Його треба переконати фактами, надужиттями з боку фабрикантів, а не самим твердженням, що новий робітничий закон „невільничий”. Провідники Американської Федерації Праці чи Конгресу Промислових Організацій нічого тепер не досягнуть, коли самі будуть спричинниками хаосу в промислі, який заповідали перед ухвалою закону в конгресі. Теж президент Труман мусить тепер рахуватись з тим, що закон існує, хоч сам був проти нього і мав до цього право, та тепер мусить згідно з конституцією його здійснити.

Нам не подобались різні точки нового робітничого закону, як ще над ними дебатували, не подобаються вони нам і нині й ми є за це, щоб їх якнайшорше змінити. Та це можна досягнути розумним шляхом, без страйків і прірви в продукції, потрібної теж і на ратування Європи.

Новий робітничий закон

Дня 23-го червня сенат більшістю 68 голосів проти 25 похвалив вето президента і прийняв робітничий законопроект Тефта-Гартлія, що офіційно називається „Акт про відношення між управлінням і працею, 1947” (Labor-Management Relations Act, 1947) та який був внесений до палати репрезентантів під числом HR 3020. Проект, не зважаючи на спротив президента, став законом і ринічасно найбільш актуальною та оспорюваною внутрішньою справою Злучених Держав, яка — згідно з висловом президента — не залишиться без впливу і на закордон.

Насамперед про сам закон та його історію.

Головні пункти новохваленого робітничого закону зводяться до таких справ:

1. Уряд може одержати судові припинення страйку на 80 днів, якщо страйк загрожуватиме здоров'ю та безпеці цілого населення.

2. Підприємці можуть домагатись відшкодування від юніїв за зломання контрактів, міжюнінські страйки та секундарні бойкоту.

3. Нові добродійні фонди можуть бути встановлені при юніях тільки для цілей, визначених законом і тільки під умовою, що працевластець братиме участь в адміністрації цих фондів.

4. В нових контрактах можна визначувати стегання вкладок до юнії тільки за добровільною особистою згодою кожного робітника.

5. Юнія не може видавати грошей на виборчі кампанії на пости у федеральних урядах.

6. Форманці вилучаються з права участі в колективних переговорах на підставі Акту Вагнера.

7. Юнії можуть бути потягнені до відповідальності за нечесне постукування, як тільки на працевлаштувача, відмова договориюватись з ними та інше.

8. Забороняється страйки, викликувані спорами між поодинокими юніями.

9. Підприємці і робітничим юніям забороняється підписувати контракти про „кловд шап”. Значить, кожний підприємець, незважаючи на договір з юнією, може припиняти на працю теж робітників, які до юнії не належать.

10. Підприємець може визнати юнію представником всіх затрунених в нього робітників, але тільки на підставі рішення більшості робітників, переведеного голосування під контролем Нешенел Лейбор Рілейшен Борд.

11. Юнії і працевластець можуть анулювати контракти тільки виповівши їх 60 днів наперед.

12. Юнії зобов'язується здавати департаменту праці точні річні звідомлення з їх фінансових витрат, ну й тому ще, щоб чимось неділю заповнити! Що ж то за свята, — раз річно люди зберуться, послухають пісень, промов, — та й знов на цілий рік забудуть, що така людина жила на світі, шось творила, мріяла про піднесення народу на вищий щабель... Тай пам'ять визначних людей не всіма святкується. Кожна політична група святкує пам'ять своїх групових героїв, не загально-національних... Але такі свята, як Листопадове, Державності, Шевченка, Франка — святкують всі національні групи. Часом по-діється, що правда рідко, — відсятківати спільно, всім разом.

Погодилися організації спільно відсятківати пам'ять Івана Франка і С. Петлюри. Винайняти театр на тисячі півтора місць. Чутка про новоявлені талани тижні вже курсували по місті. Курсували й сплетні, що живуть ті талани „на віру”.

Вірили тому, чи ні, одначе потріба — потребою. Нові люди з Європи притягують на імпрезу більше людей! Комітетові звернулися до батьків молодят взяти в імпрезі участь всею родиною. Промову давали батькові, адже близько знав Франка! Він відмовився, піддав думку прохати Ірину Андріївну. Вона, знов, сказала, що взяла б реферат, якщо б святкувалася пам'ять якоїсь визначної жінки. Жінці говори про дітях-мужчин, та ще й Петлюри, визвольну війну, зовсім не випадає... Прохали Ростислава — він відмовлявся. Говорити до більшого зібрання людей йому в житті ще не доводилося, не знає, який буде з нього промовець... Не послухав батькових ні материних вмовлювань, однак... Вмовила Ірина!... Кожній жінці бажається, мабуть, перед людьми показати, що то за розумного чоловіка Бог їй післав, чутися гордою, чоловіком пишатися!

Микола Чубатий.

Арабське національне відродження та справа Палестини

Поміж двома таборами, на які нині розколюється цілий світ, себто на табір комуністичного світа, очолюваним Советською Росією та табір демократичним, репрезентованим Америкою, окреме місце займає група арабських народів. Простори, заселені народами арабської культури, простягаються від Малої Азії, вздовж північної Африки аж поза Гібральтар. Світ арабської культури нині не є політично об'єднаний, навпаки він пригадує Італію з початку 19 століття, бо він розбитий на низку малих незалежних держав та територій під владою європейських держав, Англії, Франції та Іспанії.

На пограниччі Малої Азії, території теперішньої турецької держави положені нині дві незалежні держави, Сирія та Ірак; перша з відомим торговельним містом Дамаском, друга зі столицею Багдадом. Коли у середині віку, коли об'єднана арабська держава сягала від Вірменської верховини в Азії до Піренейських гір в Європі через цілу північну Африку, ця частина держав становила ядро економічного та політичного життя імперії, якої столицею був Багдад.

Від півдня з тими двома державами межують теж незалежні області Трансйорданії та Савдівської Аравії, себто власної Аравії. До них прилягає Палестина, країна під мандатом Англії. В Савді-Аравії положені святі місця магомедан, Мекка та Медина; тут є релігійний осередок магомеданського світу. Недавні пустарі набрали великого значення. Ірак та Савді-Аравія це недавні відкриті території багатих нафтових піль, того „длинного золота”, що оживляє нинішній моторизований світ. Нафту в Іраку потрапила забезпечити для себе Англія, проголошуючи кільканадцять літ тому політичну незалежність Іраку. Натомість нафту в Савді

но, а Демократична Партія навіть проти свого президента. Перед ухваленням закону та відхиленням вето президента, відбулася оживлена мобілізація публічної опінії обидвома сторонами, прихильниками і противниками закону. Після його схвалення юнії заповіли дальшу боротьбу проти нього, вислід якої вже досить сумнівний, бо „закон законом”. Преса у великій більшості поставилася по стороні закону, вважаючи його за початок нового розділу в історії відносин між працевлаштувачами і робітниками. Цей розділ буде, силою факту, ще пробний, а „пробувати” належить до метод демократії.

Та Абд-ель-Крім це не одиницький арабський революціонер, що найшов право азилю в Єгипті під опікою короля Фарука. В Єгипті найшов азілю політичний та релігійний провідник палестинських арабів ерусалимський Муфті, непримирний ворог жидівського поселення в Палестині. Хоч цей політичний емігрант в часі війни співпрацював явно та славно з нацистами, ніхто не домагається його видачі, бо ніхто не хоче дразнити арабського світа.

В Єгипті найшли азілю також арабські революціонери з Тунісу та Алжиру, себто території зпід французького протекторату. На Єгипет, як на свого протектора, сподіваються з надіями араби довоєн-

них італійських колоній в північній Африці, Триполітанії та Киринайї. Вони домагаються політичної самостійності, або об'єднання з Єгиптом. В Каїро, столиці Єгипту, найшла свій осідок та могутню опіку Панарабська Ліга, себто міждержавний комітет, що узгіднює справи розбитого ще політично арабського світа.

Немає сумніву, що стоїмо на передодні утворення об'єднаної арабської імперії, до чого прямують арабські патріоти та що було ідеалом арабів по першій світовій війні, в якій араби стали проти Туреччини по стороні Англії, в надії сповнення їх національного ідеалу. Великою перешкодою на шляху до національного об'єднання арабського світа є інтереси місцевих династій, цілком попирані дотеперішніми європейськими протекторами. Всеж таки з поступом цивілізації в арабському світі пробуджується давня національна гордість арабів зперед тисячі літ, коли то араби були побіч византийського царства другою нацією найвищої культури та цивілізації в світі.

Справа національного відродження та об'єднання арабського світа це питання, що життєво затримає теж провідні держави демократичного табору з кількох причин. Арабський світ положений поміж світом комуністичного панування та світом демократії і може відігравати рішальну роль на виладок конфлікту поміж тими двома світами. Нині араби всеціло по стороні блоку демократичних держав, хоч з дотеперішніми колоніальними державами мають вони багато ще локальних порохунок.

Арабській території це ключеві простори Суецького каналу та багатьох нафтових піль, без яких флота та летунство Америки та Англії ледви могли б сповнити свою світову роль. Це все привнесло Англію та Америку рахуватися з арабами як з потенційною силою, не дразнити їх та не полихати в сторону комуністичної Росії.

Саме тепер появилася така велика дразлива справа для арабів, а саме справа Палестини. Старання жидів добути власну національну територію в Святій Землі араби вважають за наслідок над їх національними правами. Проти національних інтересів арабів стали національні інтереси жидів; проти тисячлітніх історичних прав арабів стали ще старі історичні права жидів та бажання відискати свою стару батьківщину Палестину, сколонізовану арабами, починаючи від 8 століття по Христі.

Це трудне до вирішення питання Англія передала в руки Об'єднаних Держав, бажаючи скинути зі себе відповідальність та перекинути її на це міжнародне тіло. Великі держави відсунулися від вирішення того питання та передали його в руки неврільних та незайнтересованих малих держав. Ця вся обстановка свідчить тільки як дразливою стала нині справа Палестини, коли ніяка сторона не хоче брати на себе відповідальності за її вирішення.

Заквітчали лілією, білим символом невинності і синьою, їй до очей, незбудують, символом постійності. Вбрали у пошиту Іриною Андріївну шовкову, білу шлюбну сукню, поверх сукні трішечки коротший блакитний вельон, прозорий, тоненький, наче паутини. На груденятах в біл і суквав різними барвами ізмаргад, до біри перли відтінювали біломатову чудову шийку. В електричному освітленні ізмаргад справді і прийняв ніжну барву погідного дня, видавався віконцем у серце й душу дівчини. Не то принцеса дійснос-ся, уложене у вигляді корони.

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі Внуки

I.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

60)

Залюбленість, вплив віршів, нягляд родичів, відбивалися на здоров'ї молодят. Тратили об'єкт апетит, марніли... Матері клипоталися, засягли поради у родинного лікаря, старого вже англійця, що приймав на світ це Ірину. Розпитавши у матері у чому справа, він молодих не оглядав навіть. Матерям поради не клопоталися. Швидче молодят подружити. Все мине, коли зачнуть діти жити повним життям. Покищо поради обох зайняти працю, щоб томилися трохи за день, ну, й не мали часу беззастанно про свою любов думати...

Порада допомогла. Будили дітей рано, як вставали самі. Поснідали — і до роботи!... Батько з матерями вганяли автом, діти з Оленою день у день торгували. У вечері мучили їх то рахунками, то грою... Не розуміли причини такої крутої зміни відношення батьків, але не нарікали! Певно батьки хочуть переконатися, чи дадуть вони собі раду... Ото ж, необхідно батьків ділом переконати, що вони шось таки варті!... Вміють й працювати!... За те тріпали, мов вочевидя, швидко засипляли... Не кожного дня навіть поцілувалися, хоч

поцілуватися на добраніч чи добрий день батьки не боролися. Переглядали тільки, посміхалися, як діти спокійненько розходилися на ніч по своїх кімнатах, зараз же гасили світло.

Перший тріумф молодят.

Місто не маленьке. Українців жило у ньому не одна пара тисяч. По організаційних долах влаштовували вистави, відбувалися свята, часом відчити. Найбільше, по звичаю, намагали танцями... Натворили українці забагато свят. Святкують при кожній нагоді, хоч може й поганенько, так за те довго. Хоч з великим запізненням, не підготувавшись, за те з довгими, нудними промовами, та коби ще одною!... Святкують не для віддання пошани пам'яті тої людини, чи події, що саме свято, установлено, а скоріше, щоб зібрати десятку-другу долярів, щоб покрити організа-

ційні видатки, ну й тому ще, щоб чимось неділю заповнити! Що ж то за свята, — раз річно люди зберуться, послухають пісень, промов, — та й знов на цілий рік забудуть, що така людина жила на світі, шось творила, мріяла про піднесення народу на вищий щабель... Тай пам'ять визначних людей не всіма святкується. Кожна політична група святкує пам'ять своїх групових героїв, не загально-національних... Але такі свята, як Листопадове, Державності, Шевченка, Франка — святкують всі національні групи. Часом по-діється, що правда рідко, — відсятківати спільно, всім разом.

Погодилися організації спільно відсятківати пам'ять Івана Франка і С. Петлюри. Винайняти театр на тисячі півтора місць. Чутка про новоявлені талани тижні вже курсували по місті. Курсували й сплетні, що живуть ті талани „на віру”.

Вірили тому, чи ні, одначе потріба — потребою. Нові люди з Європи притягують на імпрезу більше людей! Комітетові звернулися до батьків молодят взяти в імпрезі участь всею родиною. Промову давали батькові, адже близько знав Франка! Він відмовився, піддав думку прохати Ірину Андріївну. Вона, знов, сказала, що взяла б реферат, якщо б святкувалася пам'ять якоїсь визначної жінки. Жінці говори про дітях-мужчин, та ще й Петлюри, визвольну війну, зовсім не випадає... Прохали Ростислава — він відмовлявся. Говорити до більшого зібрання людей йому в житті ще не доводилося, не знає, який буде з нього промовець... Не послухав батькових ні материних вмовлювань, однак... Вмовила Ірина!... Кожній жінці бажається, мабуть, перед людьми показати, що то за розумного чоловіка Бог їй післав, чутися гордою, чоловіком пишатися!

А ще такий залюблений, як Ірина! Не стало Ростислава дуку й відмовити, коли перед ним перепадаючися, любенько заглядаючи у вічі, прохала постаратися, — для неї!... Подогналися матері й молодята дати кілька музичних точок. Мами радо пристали акомпаніювати дітям, не менше Ірина всім тим перейнята. Ростислав хотів запрягти до праці й батька. Самий чутимість серед жіноти ніяково, а по друге — хай би вже виступала на святі вся родина! Батько відмовився. Скрипку він колись не-колись бере в руки, обважів пальці. Шкодитиме їм, не помагати!... Увесь тиждень вчорами готувалися. Ростислав по за тим підготувався до півгодинної, а нехай сорок хвилинної промови.

Ну, й написалися ж! Ірину матері вбрали по княжому. Шнурки Ростиславового дарунку вилезли у її буйне волосся, уложене у вигляді корони.

(Продовження на стор. 4-тій).

Очевидець про большевицьке поневолення України

КОЛИ НЕ ЙОМУ, ТО КОМУ ПОВІРИТИ?

На запрошення Української Централі в Галивуді, в неділю 11-го травня ц. р., в доміві „Віменс Клуб“, український скиталець К. П. Тоненко, вигосив відчит на тему: „Україночка дійсність в сучасному й в недавньому минулому“.

П. Тоненко — це мабуть перший український скиталець в Америці, який пережив 26 років під большевицьким режимом в Україні. Як правник по професії, — він мав до діла з різними скаргами і судами в Україні під большевицями.

Страшні картини, які він висвітлює про різні події в Україні під большевицями, потрясають людиною до глибини. А він не говорить до сентименту людей; він на фактах показує такі речі, про які нам в Америці й не снилось.

Постараюсь передати, шановним читачам, бодай дещо з того, що він говорив на тому відчиті в приватній розмові з мною.

1). „З українськими відносинами в Америці я дуже мало познайомлений. Я родився на Великій Україні і там прожив 50 років свого життя. Як син бідного селянина, я дуже радів, коли валився царський режим в Україні! — Я ніколи не думав, що той режим може заступити такий режим, якого історія цілого світа ніколи не чувала! Царський режим в Росії, у порівнянні з большевицьким, — це капля води у великому морі! Коли, коли завалився ось те страшне пекло, яке большевики створили за свого панування в Росії, а зокрема в Україні, — вченим цілого світа прийдеся працювати довгі роки, щоб належно висвітлити ті страшні муки, які пережили різні народи під большевицями. А наші покоління, які будуть читати ті стоси різних книг про режим під большевицями, з оглядом будуть дивитись на світ двадцятого століття, що той світ дозволив на таке страшне дикуство. Наші покоління будуть соромитись всіх тих, які кооперували з тим дикуством“.

2). „Я не приїхав до Америки шукати кар'єри, бавитись політикою, чи шукати кусок легкого хліба! Я радію, що маю тяжку фізичну працю — вона для мене легка, бо маю свободу думки! Розумієте, я навіть не кажу свободу преси, свободу слова і т. д., — це було б забагато для мене так відразу в тій щасливій Америці. Я радію, що маю свободу думки! Бо в Україні я й думати не смів. Там чекіст по рисах на лиці пізнав вас, що ви думаєте і це йому досить, щоб вас позбавити життя, або заслати в табори смерті. Хто

жив під большевицями, той знає, що суди там існують тільки для цивільних справ, а за політичні провини карають вас чекісти, себто теперішні НКВД. Вони мають право без суду розстріляти вас, заслати до таборів смерті, або, коли їм захочеться, то можуть поставити вас на суд, щоб по страшних муках в тюрмі, ви признались до вини і до такої провини, про яку вам й не снилось! Та це вони роблять тільки тоді, коли їм треба вашої провини для політичних цілей, чи то в нутрі своєї держави, чи для закордону — більше для закордону! —

Всі українці, вчені й невчені, які ще зовсім не запродали своєї душі чортам-чекістам в Україні, які хотіли, чи хочуть жити для свого народу, мусять бути добрими артистами, щоб чекісти не пізнали їх, що вони думають про них в Україні. Колиж вони не вміють скрити своєї думки — тільки думки — то такі скорше чи пізніше опиняться там, звідки немає повороту — смерті, або вічна каторга на Далекому Сході! —

3). Большевицький суд над СВУ (Ефремовим і іншими) був звичайним театром. Два тижні перед тим судом всі підсудні, по страшних муках, були розстріляні, або вивезені з Києва Бог знає куди. А на суд большевики підставили своїх людей — найвірніших чекістів, чудово захарактеризованих на подоби підсудних, яких тільки по голосі можна було пізнати, що це були підроблені люди. Дійсні підсудні, коли б були явилися на тому суді, а мали волю висказати те, що вони думали про большевиків в Україні, то цілий світ був би здригнувся від їхніх заяв. Це були люди великих характерів, сильні духом — це був розум України! Вони були б не боялись сказати те, що думали, те що робили — вони одним словом не були б жалували того, що робили! Власне через те, що большевики такими їх бачили при страшних тортурах в тюрмі, боялись поставити їх на суд, щоб не вийшов скандал в країні і закордоном. — Тому покінчили з ними два тижні перед судом“.

4). „Страшний голод в Україні, з 1932-33 р., був спеціально зготований Москвою на те, щоб винищити український національний рух в Україні, якого большевики боялись, що може прийти до відділення України від Москви. Самі большевики признають, що 7 мільйонів українців загинуло з голоду в Україні. А це 7 мільйонів, але цілих 11 мільйонів таких жертв було в Україні в тому часі. Це тільки

в тому часі, а що говорити про другі роки? А що говорити про голод українців на Далекому Сході, себто про голод тих, які були вивезені на Сибір? Таж тих ще більше вигинуло з голоду і холоду! —

І цікаво, що в тому ж самому часі, коли той страшний голод (1932-33 р.) лютував в Україні, російські чекісти і офіцери жили собі в тій самій Україні краще, ніж в якій буржуазній державі живуть найбагатші пани! А дітей українських, які вештались за поживою по селах і містах цими чередами, ті самі чекісти і офіцери сікли машинними крісами, як диких качок. Страшні картини, які я бачив в тому часі, ще нині потрясають мною так сильно, що я не можу спокійно спати! —

І хоч Україна вже до того часу була змосковщена, то описав ви вже майже нігде не чули української мови — тільки десь-недесь, в кутку при запертих дверях, люди на пошепки поздоровляли себе по українськи. На місці тих великих українських жертв, які згинули з голоду, Москва наслала на Україну мільйони різних сибірян і інших, які говорили: „Україна на Сибір, а Сибір на Україну“!

На мапі большевики представляють Україну, але це тільки на мапі; дійсна Україна у великій частині є на Сибіру! І не в живих, але в мільйонних могилах та у великих таборах каторжних робіт. Такої України там нині є біля 13 мільйонів! Такої України там буде ще більше, коли не станеться якесь чудо на тому світі, щоб тих людей вратувало з тої тяжкої неволі! Серце крається неодолю з нас, коли майже щотижня ми мусіли бути свідками, як чекісти тисячами гнали ті нещасні жертви — між ними вагітні жінок і маленьких дітей — з батогами в руках. В культурнім світі худоби не можна бити батогами, а тут в пролетарській державі таких же самих пролетарів, бідних людей, чекісти батогами женуть! Таких сцен тисячами разів приходилось бачити. — Нераз ті сцени так гірко відбивались на людині, що не хотілось вірити, що є Бог на світі, що десь є ще якісь культурні народи, держави. Здавалось, що цілий світ здичів! —

А ви питаєте, якжеж так, таж там є український уряд, там же є українські письменники? Так є, але як довго вони там будуть, а далі, — хто вони є? Одні мусять мовчати, слова не можуть сказати в обороні свого народу; другі продали свої душі Москві, а треті десь по лісах „криються і чекають, що буде завтра!“

5). „Ніякої релігійної свободи під Сталіном не було і не може бути, бо існує закон, який строго забороняє родичам вчити дітей релігії. До приходу німців в Україну, церкви в Україні, які ще були лишилися, були переповнені людьми, але

тільки стариками, себто такими стариками, які ще мали два-три роки до життя. Такі не боялись ходити до церкви, бо на них вже й чекісти не звертали уваги, а й їм самим вже було байдуже, що з ними зроблять! Молоде покоління: одні не ходили до церкви, бо боялись, а другі „перевиховані“ сміялись з релігії. При загартуванні Західної України большевиками, а так гітлерівська війна проти Советів, Сталін дав наказ припинити протирелігійну акцію тільки тому, щоб приєднати собі симпатію західних українців і християнського світу, щоб виграти війну проти Гітлера. І хоч на час війни і зараз там ще є деяка свобода релігії, то той протирелігійний закон далі існує. Як тільки світові події налагодяться в користь Советів, так зараз піде така сама нагілка на релігії, як була передтим! Церкви будуть перелицьовані на клуби розпусти і т. д., як було передтим. „Злука“ української греко-католицької церкви з російською — це перший крок до повного знищення релігійної свободи в Україні. (Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

УВАГА!

Громадяни, Громадянки й українська молодь міста Елизабет, Н. Дж., Стейту Нью Йорк і Нью Джерзі!

Старанням ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста Елизабет, Н. Дж.

— влаштовується —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, дня 29-го ЧЕРВНЯ (SUN. JUNE 29) 1947 Р.

— що відбудеться в —

WILLICK'S GROVE PARK, North Styles Ave., LINDEN, N. J.

ПОЧАТОК У ГОД. 1-ШІЙ ПОПОЛУДНІ.

ВСТУП 75 ЦЕНТІВ від особи (Tax Incl.)

До танків буде пригравати велика орхестра під особистою управою визначного українського скрипака ІОСИФА СІГУРА

Весь дохід призначений на ратунок сиріт-скитальців, що живуть у крайній нужді в таборах у європейських краях.

Шановні Громадяни! Просимо Вас всіх прийти на цей пікнік. Ратувати наш нарід, нашу молодість-сиріт — це наш обов'язок. Виконуючи наш національний обов'язок будемо мати нагоду провести пару годин на свіжому-воздуші та стрітись з давніми знайомими й весело забавитись. Комітет приготує буфет з різного роду напінками та смачними перекусками.

Бсі Елизабетські громадяни, що хочуть їхати спеціально замовленими босами — хай зійдуться до українського Народного Дому, 214 Fulton St., і коло укр. католич. церкви, South St. and Grier Ave; боси заберуть Вас на місце пікніку в год. 1-й і 2-й пополуни, а привезуть до дому в год. 8-й і 9-й ввечерю.

КОМІТЕТ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДУМКИ ПІД ЖНИВА.

Дорогі читачі „Свободи“! Між вами я не одинокий старий, що спати не може та ночами всіляке передумує. Тому кілька днів пробудився я в четвертій годині рано й вже не міг заснути. Перед мною станула моя молодість. Станули молоді літа перед 50 років, рідне село, рідний край. Пригадав я собі, як у такий час, як тепер, надходили жнива в старім краю. Вийшов не один з нас на поле і надивитись не міг, як вітер пшеницею чи житом колише, а колосе мов вода рікою пливе. Скидаєш шапку і Богу дякуєш за красу і добро. Так ми всі в краю робили. Вернеш до хати, так оглядаєш серп, косу чи граблі дивись, за місцем в

стодолі, бо вона незабаром заповниться снопами. Передумуєш, скільки то ще праці треба, бо ж треба косити чи жати, у копи скласти, до стодолі звести. А потім виносити, до млина завести і змолоти, заки буде новий хліб святий...

Ніби пробуджуюся. Та ж я не в краю! Нема ні граблів, ні серпа, ні коси коло мене. Нема де і що жати. Так я зачав думати про наше тутешнє життя. Пригадав собі, як у вчорашній „Свободі“ читав звіт молодішого департаменту У. Н. Союзу. Це звіт про нашу молодість, таку, до якої й я належав тому 50 років. Згадав, що в цім молодечім гурті є і мій внук. За-

думався я над Союзом як над тою господарською стодолюю, до якої западалий господар звозить снопи з тої пшенички, якою вітер у краю так гарно колосав. Думаю собі: Чому б нам у часі цьогорічних жнив не завести до цієї нашої „Стодолі“ кілька фір „снопів“ з молодішої пшенички? Чому нам, старим, не вписати своїх

внуків до цієї нашої організації, що була і є Батьком і Матір'ю нашому народови тут в Америці й нашим рідним за морем? Незадовго нас не стане в Союзі, але буде нам легше в гробі лежати, як будемо знати, що наше місце в цій нам усім дорогій організації забрали молоді квіти, наші діти, наші внуки. Даймо ж їх У. Н. Союзові, а тим зробимо добре діло, бо залишимо по собі гарну пам'ятку, що вказуватиме, що ми тут чесно й розумно

жили і добрий слід по собі оставили.

М. Мисик,
Бруклін, Н. Я.

UKRAINIAN SELF-EDUCATOR

BY
HONORE EWACH, B.A.
PAGES 91—PRICE \$1.00 A1
"SVOBODA"
BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! Українці міста НЬЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ

SUNDAY

29
ЧЕРВНЯ

JUNE 1947

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР“

відділ 361 Українського Народного Союзу,

владтовує ВЕЛИКИЙ

ПІКНІК

в MAPLE GROVE PICNIC PARK
46th Avenue & 160th St., FLUSHING, L. I.

ПАРК БУДЕ ВІДЧИНЕНИЙ ВЖЕ ВІД 10-ТОЇ ГОДИНИ РАНО.

Музика СТЕФАНА ЧЕЛЯКА і його Нью Джерзі Полка.

ВСТУП 65 ц. з податком.

Товариство Дністер просить усіх своїх членів та всіх громадян прийти на цей великий пікнік та весело разом забавитися.

DIRECTION TO THE PARK: From New York City: Take I. R. T. Subway to Grand Central Station; or B. M. T. to Times Square or Queensboro Plaza Sta., and change for Flushing Trains. Get off at Main St. Station then take Rosewood-Jamaica-Holles or Queens Village Bus No. 26 or 27. All Buses stop at the door. — From Brooklyn: All "L" trains to Queens Plaza Station, change to Flushing trains, then take Bus to Park.

УВАГА! НьюЙорк, Н. Я., Нью Джерзі, Пенсильванія! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ.ВОЛОДИМИРА,
при 14-тій вулиці в Нью Йорку

— уряджує —

“ВЕЛИКЕ СВЯТО”

день Самостійності Злучених Держав Північної Америки
в п'ятницю, 4-го липня 1947 року

Офіційне отворення „Українського села“ на власній 107-акровій фармі (поміж містами Нью Бронсвік і Бавнд Брук, Н. Дж.)

Свято почнеться полудню Службою Божою в годині 10:30 рано, яку відслужить Вєспєр. Архєпископ Іоанн Теодорович при участі Духівництва У. А. П. Ц. при спіні Хору з Нью Йорку під управою Всєч. о. Г. Павловського. — По відправі буде посвячення Місійного Хрєста, відтак привіт Високостойних Представників Парохій і Організацій. — Пополудні буде КОНЦЕРТ запрошених Хорів та виступ спортивних Дружин. — По вичерпанню програм дов. відбудеться „ВЕЛИКИЙ ПІКНІК“, по-лучений з ЗАБАВОЮ І ТАНЦЯМИ; приграватиме першорядна Орхестра І. Семана з Нью Йорку.

Американсько-українська кухня під рукою досвідченого шефа П. Гнатова. Смачні перекуси і напінки під зарядом Комітету. — Вступ тільки 50 центів. — Будемо приймати також добровільні жертви на дальшу розбудову „Українського Сєла“.

До лєскавої й численної участі в Святї маєм честь запрошити всі Церковні Громади враз з Братствами, Сєстринцями, Хорами; Хвалїм Організацій Союзів та Народної Помочі з прапорами і відзнаками, та все Велимишансьє українське Громадиштво. Додожєно багато праї-тєрух, щобї дїїти до власного національного осєредку для старших і молодї, тому щєслимо на Вашу моральну піддержку. Приїжджайте всі, як з далека так і з близька! Всїх Вас щєро повїтає — Сїноточний Комітет.

DIRECTIONS: — TRAINS: Pennsylvania R.R. to New Brunswick, N. J. Central R.R. to Bound Brook, N. J. — BUS No. 60 Canal Road from New Brunswick and Bound Brook to Cedar Grove Road. — CAR: Holland Tunnel Route No. 29 to Bound Brook. Cross Bridge to South Bound Brook. Turn left on Canal Road 2 Miles to Cedar Grove Road.

Боси відходитимуть в год. 8-мїй рано під Церкву при 14-тїй вулицї.

Кїмнати до винаїму, на цілий сєзон, мїсячно, тижнєво, або наприкінці тижня, по доступних цїнах. Замовляти можна в канцєлярїї парохїї, телефон GR. 7-7260, або на „Укр. Сєлї“, BOUND BROOK 9-1946 P.-J, CEDAR GROVE ROAD No. 3.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

УВАГА!

РАЧЕСТЕР, Н. Я.

УВАГА!

Товариство Українського Народного Дому

— устроює —

ПЕРШИЙ

ПІКНІК

в неділю, 29. червня (Sunday, June 29) 1947 р.
AT WILLOW POINT PARK

Просимо всіх членів і члениць, котрі мають свої автомобілі, і тих, що не мають, прийти до Тов. Дому в годині 1. сполудня, звідки всі разом виїдемо до Парку. На Пікніку буде багато спортивних змагань для дітей молодших і старших.

Просимо всіх українців прийти на цей Пікнік.

Уряд Тов. Укр. Нар. Дому.

Праця для жінок і чоловіків
WANTS ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT
B'Ergen 4-0237 — BRyant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Жінок: чистих і будинок
75c п. гол. 24 год. п.к. від 5-9 год.
Goldsmiths, Johnston Building
1170 Broadway, N. Y. C. Room 207

ЩО ПИШУТЬ?

ГРІШЕ НАМ НІЖ ЖИДАМ
ЗА НІМЕЧЧИНІ...

(З'явився лист, писаний з Лем-
ківщини тою самою рукою, до
родниці в Делавар).

Перший лист, писаний 6-го
травня 1947. У ньому пишуть:

Страх подивитися й послу-
хати, як то люди і малі діти
істять плачуть і ніхто не має ми-
досердя бодай над тими ма-
ленькими дітьми. У двох го-
динах вигнали 17 сіл. Хто мав
якого коня, такий ще собі
хоч дещо на дорогу взяв, а ні-
ші лише те, що могли в руки
взяти і з тим пішли. Вигнали
всіх людей на пасовисько під
голе небо і сидять люди як ті
цигани. Хто мав свої коні, той
відіхав до міста Пшеворська,
а решта тут сидить. Наперед
вигнали ті села, що були під лі-
сами, а потім мають решту ви-
ганяти, бо всім відразу не мо-
жуть дати ради. Коло нас за-
лишилися тільки 5 сіл, а це:
Кляковичі, Молодочині, Купи-
тичі, Даровичі, Германовичі і
Копишні. Люди, котрі тут си-
дять коло Витининців, ходять
поміж наших сіл і просять ку-
сок хліба. Ми їх ратуємо, як
можемо. Ті, що виїхали до
Пшеворська, то пишуть з голо-
ду, бо там самі мазурі, а ма-
зур нічого не дав би, щоб ти
гинув на місці. За водою му-
сять за чергою стояти і ху-
доба так само і то все гірше.
Котрі мають гроші, то звідтам
приїждять до нас за хлібом, бо
ніде не можуть дістати... Така

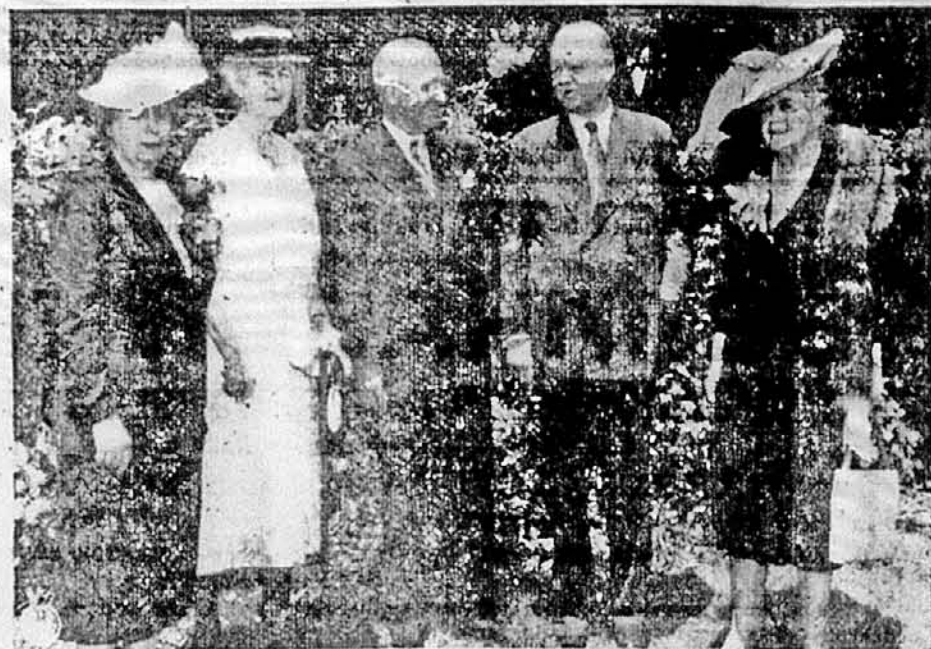
випала на нас доля, Грisha, як
на жидів на Німеччині. Там хоч
відразу жидів постріляли, а тут
парів мучилися і просять, щоб
їх постріляли. Ті села, що не
виїхали, ждуть своєї долі,
але ніхто не знає, де їх пове-
зуть. Одні кажуть, що на Се-
бір, другі, що на німецьку те-
риторію. Нам не відізнають,
бо ми не знаємо, що з нами
станеться. Ах, брате, як тільки
свій куток покидати...

Другий лист з 27. травня
1947. Там написано між ін-
шим:

Коло нас страшна заверуха і
не знати чи переїдемо...
Приїде і вижене молодиця з
його рідної хати і не знати, де
повезе. В нашій селі вже була
погода і вигнали 36 родин, з
44 залишилися, а чи на довго,
то не знати. Ми вже були в до-
розі і Г. так само, але кілька
нащадків родни казали завер-
нути і нас повернути. Ми були
вже в Пшеворську, там людей
ладують до вагонів і кудись
винювають. Як ми вернули, то
не застали своєї праці, все по-
розкидане. Але то все банка,
коб хоч сидіти на своїм смі-
тці. Ті села, що були похід лі-
си, то їх повитанували в двох го-
динах до чиста, а решту сіл пе-
ребирають і людьми ганяють
як худобою. Найгірше
жаль нашої сестри, бо вона з
дрібними дітьми, то собі
ради не дасть.

Найстарший і син згинув на
війні, другий десь в Росії, трі-
тий в тюрмі, четвертого замор-
дувала банда, а вона з дрібним
братцем і поїхала. Боже, Бо-
же, куди то наша родина роз-
сипалася! За що ми гинемо, то
ніхто не знає і нема кому за на-
ми обстати. Як би Ти прихав
подивитися, що тут робиться,
то Ти сподівався б з розуму...

Ті люди, що були виїхали на
Україну, тепер каються. Тут
мусимо тепер свої мови сти-
дитися, бо за нас карать.
Гей, мошніш Боже, до чого то
ми дочекалися!...

УСІ ЗВ'ЯЗАНІ З БІЛИМ ДОМОМ У ВАШІНГТОНІ. Ця картина замітна тим, що
усі особи, що є на цій сфотогографії, тісно зв'язані своїм минулим чи сучасністю
з Білим Домом у Вашингтоні. Зліва направо стоять: Мисис Гетті Труман, дружина
теперішнього президента; мисис Томас Джекс Престон, вдова по президенті Гро-
вері Клівленді; президент Труман; бувший президент Гровер; мисис Вудров Віль-
сон, дружина покійного Вудрова Вільсона. Всі вони були учасниками 200-літнього
ювілею Принстонського Університету.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Віче у справі допомоги
українській скитальщині.

Заходом місцевого Допомо-
гового Комітету відбувся 1-й
червень в селі Горожан віче у
справі допомоги скитальцям.
Було мале число учасників, за-
те всі вони дуже гарно від-
неслися до великого і гуман-
ного діла, яким є рятівку
наших рідних від голоду, пере-
сидівань та насильної репат-
риції й допомога у переселенні.

На віче прийшли дійсні укра-
їнські патріоти. Не ці, що кри-
тикують, і не ці, що себе за
патріотів мають, але приїшли
ті, які мають співчуття для не-
щасних і в яких національна

хвиля готує віча о. протоігу-
мен, сам бувший скиталець,
промовив до зібраних, даючи
приказання за працю для допо-
моги скитальцям та благо-
довачам її на будуче. Приїшли
принципи з ентузіазмом ба-
тьківські слова заохоти до даль-
шої праці та оплесками дикту-
вали за духову підтримку.

Збірка була успішна, бо на-
віть не треба було йти за гро-
ші, учасники приносили до
стола і складали свої жертви.
Зібрано \$457.75.

До ЗНАДКОМІТЕТУ передано
\$418, а \$39.75 остали на по-
криття коштів.

З віча висловили також резо-
люцію в справі допущення
скитальців до Америки, яку
спрямовано до конгресменів і

проф. Андрусів \$3; по \$1:
Теренчук, Романюк, Малинов-
ська, Маркін, Гендей, Марич,
Лукецька, Мосондз, Лесків,
Ю. Бурак, Навик, Гальчук, Р.
Кісь, Терельська, Карпчук, А.
Мельник, А. Слободзин, Т. Ко-
стик, М. Сенік, І. Дікан і \$2.75
дрібними.

О. Штогрин,

голова місцевого Доп. Ком.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.

Свячене.

Як минулими роками, так і
сьогодні, наша грек. кат.
парохія св. Володимира влаш-
тувала в Проніану невелику
сміливу гостину для всіх парох-
ій. Себто — щось в роді
святкування "Великодніх
Свят" сміливо всією парохією
за одним столом.

При цій нагоді парохіянки-
господині мали нагоду до по-
пису — з гарними пасками та
іншими споживчими артику-
лами.

Не завдав би собі труда о-
писувати забаву чи бенкет, хай
і традиційного характеру, як-
що не було б згадки про все
народне горе та потреби.

Думаю, що й інші парохії
обходили не свято, ще велича-
віше та гучніше як наша гро-
мада.

Хоча веселі і розбавлені на-
ші громадяни, вони при цій на-
годі не забули, що десь там на
чужині, далеко від рідних сто-
рін, падають наші рідні бра-
ти і сестри. На скитанні їм не
такі ведеться гаразд як нам.
Щоб облекшити їхню неза-
вдану долю — слідуючі здо-
жжані свою ціну ленту:

По \$5: Р. Слободзин, В. Кар-
лаш; по \$2: І. Левчик, М. Су-
харський, Процак, Н. Киценюк;
по \$1: І. Рожанович, М. Про-

цак, Федуняк, Г. Петрів, Д.
Мельник, О. Фортуна, П. Фор-
туна, М. Милер, К. Качуряк, О.
Патриляк, Т. Луцяк, О. Бабич,
Кемпа, П. Дочі, Левчанін, Г.
Налена, Т. Федаш ст., Д.
Гнатюк, М. Ядловський, М. Га-
лінович, М. Глух, В. Федчишин,
М. Могіла, Хребет, І. Кулий, С.
Прокопик, П. Марунчак, І.
Майко, Табака, І. Андронко,
Н. Марен, П. Остапчук, М.
Гульчик, Ц. Френкевич, М.
Безкоровий, П. Пілат, П.
Козак, Е. Матчак, П. Станко,
П. Карлаш, Стан, С. Янків, Ю.
Карпчук, Т. Огар, М. Корпач,
П. Циктор, В. Байдович, Г. Ге-
рета, О. Чалевський, П. Чи-
пельська, Гордінська, Бошко,
Музыка, М. Едзик, М. Бурби-
ляк, К. Ліса, М. Клок, Х. Воз-
ник, І. Клок, А. Смит, С. Мо-
гіла. Дрібними зібрано \$7.
Разом \$86. Гроші передано до
місцевого Центрального Комі-
тету У. Н. О., які будуть висла-
ні на призначену ціль разом з
іншими збірками.

Іван Клок.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом.
Комітету, просимо початку листа
покласти, в якій групі і під яким
числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7339. Хмільовський Атанас
від Хмільовський Писифа з с.
Яричів Старий, Львів.

7340. Пшонинський Якова,
Бігеський, Кальмунський від Че-
кірда Віктора.

7341. Крижанько Гаврилка з
Богородчан від Гаврилка Ка-
терини (Демедюк).

7342. Фалінович Василь від
Симчич Михайла з с. Берези
Виж, Коломия.

7343. Пись Талі і Писифа з
с. Кришків від Кришківка А-
полонії.

7344. Вовк Петра з с. Гану-
сінці, Станіславів, від Вовк
Михайла.

7346. Марас Марії, Василік
Софії з с. Скоморохи Старі,
Рогатин, від Микитин Софії
(Тисак).

7347. Задорожна Теоні з с.
Луки над Збручем від Задор-
ожний Івана.

7348. а) Костюк Михайла і
Дмитра від Гуменик Степана
з с. Похилка, Богородчани.

По інформації писати до:
United Ukrainian American
Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конкретно по-
давати групу і число.

Пані — Якщо Ви зацікавлені українськими ви-
шивками — купіть собі
КНИЖКИ З УКРАЇНСЬКИМИ ВЗОРАМИ

1. Мала книжечка в двох кольорах 8-взорів — 35 центів.
2. Більша книжка з українськими узорами в різних кольорах — ціна \$1.00.
3. Поштівки з українськими узорами в різних кольорах — 10 центів одна.

Замовлення враз з належністю слати до:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЖБОЖІ ВУКИ

Продовження з "ст. 2-го"

ти, не то казкова фея... По-
важний батько сплелує руки
ми з захоплення, дочку у тако-
му уборі вітерне побачивши.
Принцеса-володарка з ласки
Боже й волі своїх батьків, не
з припадковості уродженню!...
Бідака Ростислав, як йти у
неї зачудовані очі, так і не міг
відорватися... Мамі й собі по-
вбиралася у довгі шовкові
суки, мужчини у святкові убо-
рання.

Дороге убрання прикрила
Ірина легеньким плащиком на-
вопашки. Захопили скринки,
розпрощалися з Дружком.
Приїхали, як публіка вже на-
збиралася. Тихо зайняли собі
місця ближче сцени.

(Дальше буде).

ПОШУКУЮТЬ

ПЕТРО ГОРИШНИЙ

з Винник-Львів пошукує своїх
братів і кривих, що живуть
у Америці. Прошу писати на
адресу:

HORISHNYJ, PETER
UNRRA TEAM 1070
BERCHTESGADEN 13b,
CAMP "ORLIK" BL. XI/12
GERMANY, U. S. ZONE

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. червня 1947 року помер

ОЛЕКСА РОМАНИШИН.

член Укр. Зап. Тов. Дністер, від.
381 У. Н. Союзу в Нью Йорку.

Покойний походив зі села Ли-
пичів, пов. Перемишлян, Закарпат-
ської України. Похований у смутку жону
Софії, сина Михайла і дочку Ма-
рию.

Похован відбувся 24. червня з
похоронного заведення П. Яремч
до церкви св. Юрія при 7. вул. —
В. Р. П.

П. Кучма, секр.

Дня 18. червня 1947 р. помер у

59. році життя

КОСТЬ БІЛІНСЬКИЙ.

член Тов. Запорозька Січ, від. 155
У. Н. Союзу в Перт Амбрі, Н. Дж.

Покойний походив з села Доли-
ни, пов. Рогатин. До тов. "У. Н.
Союзу" вступив у 1916 році.
Брав живучу участь в Товаристві.
Покойний у смутку жону Агафію,
сина Микола, доньку Катерину, 4
брати і 1 сестру.

Похован відбувся 21. червня з
дому жалоби до гр-жалоб, церкви
при участі членів Тов. і багато
кривих і знайомих. Поховано на
укр. цвинтарі в Перт Амбрі.
— В. Р. П.

М. Чумер, секр.

PROTECT YOUR FUTURE

*** with ***

U. S. SAVINGS BONDS

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. С.

ЧУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. Іва-
на Франка, від. 241, повідомляє ре-
зультати 28. червня в годині 3. пополу-
дні в гаді 74 Герис Ене. Обов'язком ко-
жного члена є явитися, бо маємо важ-
ні справи до подякування, як та-
ко, буде розданий чеків Союзом
членам. К. Фірмал, пресет, С.
Бардженський, секр.-кас.; П. Демун,
рек. секр.

ЧЛЕНСЬКІ СХОДИНИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОПОМО- ЧІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 28. ЧЕРВНЯ ц.р.

в 2-й год. пополудні,

в селі Українського Демо-
кратичного Клубу в Нью

Йорку,

59 ST. MARK'S PL. (E. 8th ST.)

ЙОСИФ ВУКАТА

— Малює —

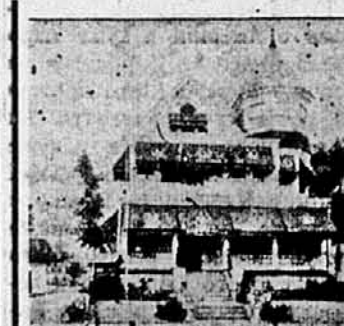
ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ
ОБРАЗИ

Виробляє ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ,
ТЕТРАПОДИ і т. п.
у власній роботі:

JOSEPH VUKATA

417 CHILTON ST.

ELIZABETH, N. J.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE.

NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дещо

з вашого забезпечення.

Ми улажуємо пре-
красний ЦІЛІЙ

ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в рідній клітці

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український

погребовий зарядчик

в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone RE 4-4540

— or —

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE

NEWARK, N. J.

Phone Bigelow 3-6762

ELIZABETH, N. J.

228 WEST JERSEY STREET

Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

зарядчик погребам до \$150

ціна так низька як

ОБСЛУГА НАПІКРАЩА

—

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ПРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похороном

в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬЮ

Йорк і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Bronx, N. Y.

Tel.: MElrose 5-6577

ЛІТОВИЩЕ — VALLEY VIEW HOUSE

в Сопінських Горах Sullivan County, N. Y.

Відома кухня. Гарні й дуже вигідні кімнати з зимовою й гарячою водою. Близько KENOZA
LAKE і міста JEFFERSONVILLE, N. Y. Замовлення на WEEK-END. Вакації і Літо приймаємо вже
тепер. По інформації пишати, або телефонуйте:

J. BEKARCIAK, 112 East 7th Street, New York, N. Y.

Tel. ALgonquin 4-3878.

Телефонувати, або зголошуватися можна

кожного дня від 3 до 6:30 пополудні.

P. S. По 4. листі пишати на адресу Valley View House, Lake Kenosha, N. Y. Tel. Jeffersonville 152W

ТАРЗАН, ч. 1628. Товна врятована.

